

1/2023

Zpravodaj České geologické služby

Svět geologie

NAŠE TÉMA

**Česká geologická služba
vytvořila animaci prezentující
projekt SYNERGYS str. 3**

AKTUÁLNĚ

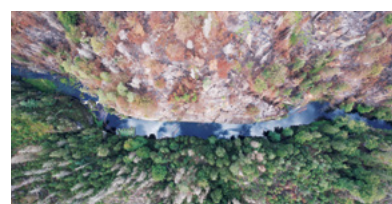
**Workshop o numerickém modelování
geochemických dat magmatických hornin
se uskutečnil v Cagliari str. 7**

Uskutečnil se 1. ročník vědecké
konference Kras, jeskyně a lidé
str. 4

Geologické zajímavosti ČR
Svratecké migmatity
str. 12

National Geographic otiskl
fotografii ČGS z NP České Švýcarsko
str. 6

Naše téma

- 3 Česká geologická služba vytvořila animaci prezentující projekt SYNERGYS

Aktuálně

- 4 Uskutečnil se 1. ročník vědecké konference Kras, jeskyně a lidé
- 4 Česká geologická služba se připojila k oslavám 60. výročí založení IUGS
- 5 Tiskem vyšly základní geologické mapy 1 : 25 000 Mokrý-Horákov a Šlapanice
- 5 Fotografie Vladimíra Žáčka zachycují již zaniklé kladenské doly
- 6 Magazín EnergetikaOnline.cz píše o projektu SYNERGYS
- 6 Čeští vědci zkoumali v Peru rozsáhlý sesuv ohrožující místní obec
- 7 Workshop o numerickém modelování geochemických dat magmatických hornin se uskutečnil v Cagliari
- 7 Veletrh Open Data Expo proběhl v Centru současného umění DOX

- 8 Účastníci Expedice Cotopaxi zavzpomínali na úspěch výpravy
- 8 ČGS otvírá první datové sady
- 9 Česká geologická služba vykonala již třetí inspekci v dole Turów
- 9 Zahraniční zájem o téma 23. mezinárodního geologického kongresu v Československu v roce 1968 stále trvá
- 10 Česká geologická služba představila projekt SYNERGYS obyvatelům Litoměřic
- 10 Setkání řešitelů projektu CO2-SPICER se uskutečnilo v Brně
- 11 Česká geologická služba se účastní projektu NERP
- 11 Nový globální stratotyp pro hranici turon/ coniak a ratifikace pomocného stratotypu v ČR
- 12 Publikace k projektu recomine Sasko – Česko

Víte, že...?

- 4 6. října se konal Mezinárodní den geodiverzity

- 6 National Geographic otiskl fotografii ČGS z NP České Švýcarsko
- 7 Mapové aplikace nyní fungují i na mobilu!
- 11 ČGS má novinku pro předplatitele ASGI prohlížečky
- 14 Novou předsedkyní Rady ČALG se stala Zdeňka Petáková z ČGS

Geopozvánka

- 10 Pozvánka na fotografickou výstavu *Z historie kladenských uhlen*

Nové mapy a knihy

- 14 Nabídka z vydavatelství

Jsme tu pro vás

- 15 Aplikace, videa, krizová linka

Geologické zajímavosti České republiky

- 12 Svratecké migmatity
- 13 Vinařická hora

Česká geologická služba vytvořila animaci prezentující projekt SYNERGYS

Projekt
SYNERGYS
v animaci

Animace vznikla v rámci připravovaného strategického projektu SYNERGYS – systémy pro energetickou synergii, který se zaměřuje na rozvoj podmínek pro vývoj a aplikaci nových čistých zdrojů energie. Video znázorňuje jednotlivé technologické součásti, které budou utvářet komplexní testovací lokalitu orientovanou na výzkum a testování obnovitelných a alternativních zdrojů energie. Ústřední roli při tom hraje geotermální energie a využívání horninového prostředí pro jímání i ukládání tepelné energie, mezi další inovativní zdroje patří výroba vodíku z fotovoltaických panelů či hybridní solární panely, umožňující chlazení a ukládání přebytečné energie do podzemních zásobníků tepla BTES (borehole thermal energy storage).

Animace bude postupně doplňována a upravována v závislosti na postupu přípravy projektu a upřesňování jeho technických parametrů. Video bude sloužit zejména k představení projektu a jeho komplexního technického řešení, jež je poměrně složité vysvětlit či popsat.

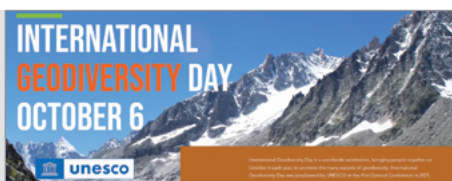
Výroba animace byla podpořena v rámci přípravy strategického projektu prostřednictvím Dotačního programu Asistenční vouchery Ústeckého kraje, projekt Podpora a rozvoj inovačního prostředí v Ústeckém kraji II, reg. č. CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_055/0014194.

Projekt SYNERGYS je zařazen mezi vybrané projekty v rámci Ústeckého kraje, určené pro financování z nového operačního programu Spravedlivá transformace. Nositelem projektu bude Česká geologická služba, mezi hlavní partnery patří Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT, Přírodovědecká fakulta UK, Univerzita J. E. Purkyně, Geofyzikální ústav AV a výzkumná infrastruktura RINGEN.

Autoři: Klára Froňková, Antonín Tým

Mezinárodní den
geodiverzity

Víte, že...?

6. října se konal Mezinárodní den geodiverzity

Mezinárodní den geodiverzity byl na žádost IUGS (Mezinárodní unie geologických věd) a dalších 108 vědeckých organizací vyhlášen na 41. generálním zasedání UNESCO v Paříži v roce 2021 a schválen počtem 193 členských států. Pojem geodiverzita je definován jako substrátová a morfoloická rozmanitost určitého území a zahrnuje celou šíři zemských rysů, včetně geologických, geomorfologických, paleontologických, půdních, hydrologických a atmosférických prvků, systémů a procesů. Můžeme si ji představit jako různorodost neživé přírody – pestrost tvarů, půd, hornin a procesů, které je utvářejí. Ochrana geodiverzity je významná pro udržení pestrosti a bohatství živé přírody i pro zachování tváře naší již dost postižené krajiny. Přispívá také k lepšímu pochopení vazeb mezi živou a neživou přírodou a dostatečně informovaným politickým rozhodnutím směřujícím k udržitelnému rozvoji. U příležitosti tohoto významného svátku se na celém světě konají aktivity připomínající závislost vývoje života i lidské společnosti na geodiverzitě naší planety.

Autorka: Markéta Vajskebrová

Uskutečnil se 1. ročník vědecké konference Kras, jeskyně a lidé

Ve dnech 23.–24. září 2022 uspořádala Česká geologická služba ve spolupráci s Českou speleologickou společností, Správou jeskyní ČR a AOPK - CHKO Moravský kras 1. ročník vědecké konference k problematice udržitelného rozvoje v krasových oblastech Kras, jeskyně a lidé. Akce proběhla pod záštitou Union Internationale de Spéléologie a za podpory Ministerstva životního prostředí v Češkoviciích u Blanska. Svoje výsledky prezentovali na 18 přednáškách ve čtyřech tematických blocích (Kras a voda, Kras a jeskyně, Kras a ochrana přírody, Kras a lidé) specialisté z různých vědeckých institucí: zástupci České geologické služby, CHKO Moravský kras, Správy jeskyní ČR, České speleologické společnosti, International Union of Speleology, Moravského zemského muzea, Domu přírody Moravského krasu, Vysokého učení technického v Brně, PřF MU, AVČR a členové místních samospráv. Druhý den konference se uskutečnily odborné povrchové a podzemní exkurze.

Autor: Roman Hadacz

Česká geologická služba se připojila k oslavám 60. výročí založení IUGS

Česká geologická služba byla vyzvána připojit se k oslavám 60. výročí založení IUGS (International Union of Geological Sciences, největší světové organizace pro geovědy) účastí na webináři s názvem The Roots of a Geological Union for the Future of the Earth. Akci pořádala mezinárodní organizace [INHIGEO](#) (International Commission on the History of Geological Sciences) dne 8. října. Na žádost organizátorů byla pronesena [přednáška](#) o 23. mezinárodním geologickém kongresu, pořádaném v Československu v roce 1968. Přerušení tohoto kongresu vpádem vojsk Varšavské smlouvy v čele s tehdejšími Sovětským svazem je českým geologům známo. Z povědomí zahraniční geologické obce se však tyto okolnosti vytrácejí, a tak snad bylo dobře je právě nyní připomenout. Knihovna České geologické služby disponuje všemi kongresovými tiskovinami včetně exkurzních průvodců a více než polovina materiálů je již naskenovaná. Publikace s názvem Zmařený kongres, se stručnými informacemi o kongresu a se vzpomínkami zúčastněných, je součástí nabídky Geologického knihkupectví ČGS.

Autorka: Zdeňka Petáková

Přednáška
o kongresu

Tiskem vyšly základní geologické mapy 1:25 000 Mokrá-Horákov a Šlapanice

V rámci postupného vydávání geologických map brněnské aglomerace vyšly další dvě geologické mapy 1:25 000 s textovými vysvětlivkami (list 24-431 [Šlapanice](#) redaktorky Pavly Tomanové Petrové a kolektivu autorů a list 24-413 [Mokrá-Horákov](#) redaktorů Heleny Gilíkové a Jindřicha Hladila a kolektivu). V této edici již byly vydány čtyři geologické mapy, a to [24-324 Brno-sever](#) (Hanžl, ed.), [24-342 Brno-jih](#) a [24-341 Oslavany](#) (Buriánek, ed.) a [24-323 Veverská Bítýška](#) (Hrdličková, ed.). Mapování Brněnska v příštím roce uzavrou listy Jedovnice a Ostrov u Brna. Nejnovější geologické mapy s textovými vysvětlivkami zahrnují území jihovýchodně a východně od Brna. Do části území zasahuje geologicky i turisticky velmi atraktivní oblast CHKO Moravský kras a slavkovské bojiště. Mapová díla shrnují nejnovější geologické poznatky včetně aplikovaných dat z oborů hydrogeologie, geofyziky, geochemie a ložiskové i inženýrské geologie. Standardní součástí je přehled významných geologických lokalit, které slouží jako zdroj informací pro geoturisty. Mapy najdete k nahlédnutí v mapové [aplikaci Geovědní mapy 1:25 000](#) a ke koupi v Geologickém knihkupectví nebo v [e-shopu ČGS](#).

Autorka: Pavla Tomanová Petrová

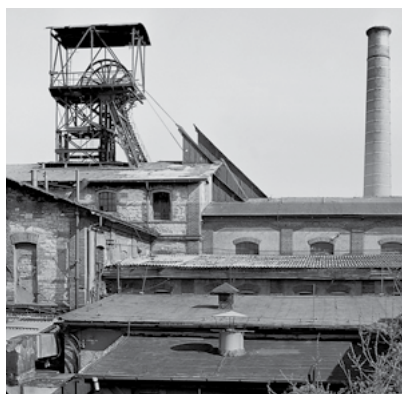
Fotografie Vladimíra Žáčka zachycují již zaniklé kladenské doly

Výstava fotografií Vladimíra Žáčka z České geologické služby nese název [Z historie kladenských uhelen](#) a aktuálně probíhá v Geologickém knihkupectví. Se svolením autora je [výstava](#) ke zhlédnutí rovněž ve Fotoarchivu ČGS. Snímky dokumentují dnes již zaniklé doly na Kladensku a byly pořízeny v letech 1994–95. Výstava potrvá do konce ledna.

Z historie kladenských uhelen

Autorka: Klára Froňková

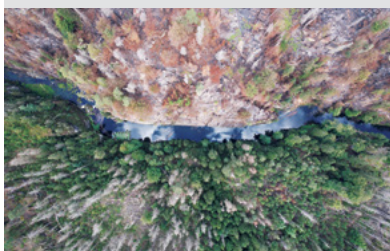

Víte, že...?

National Geographic
otiskl fotografii ČGS
z NP České Švýcarsko

V aktuálním říjnovém čísle časopisu *National Geographic* byla na dvojstraně zveřejněna fotografie kolegy z oddělení DPZ Martina Kýhose, ke které přidal i krátký popis. Snímek pořízený dronem zachycuje požářiště v Národním parku České Švýcarsko, oddělené od zdravého lesního porostu řekou Kamenicí v Edmundově soutěsce.

Autorka: Lucie Koucká

Magazín EnergetikaOnline.cz píše o projektu SYNERGYS

Magazín EnergetikaOnline.cz uveřejnil článek *V Litoměřicích chtějí již brzy využívat k vytápění geotermální energii*. Pojednává o výzkumných aktivitách České geologické služby v oblasti potenciálu geotermální energie a o připravovaném strategickém projektu SYNERGYS, zaměřeném na rozvoj podmínek pro vývoj a aplikaci nových čistých zdrojů energie.

Autorka: Klára Froňková

V Litoměřicích chtějí již brzy využívat k vytápění geotermální energii

Foto: rin-gen.cz

Čeští vědci zkoumali v Peru rozsáhlý sesuv ohrožující místní obec

Jan Novotný z České geologické služby byl v týmu českých specialistů, kteří společně s místními odborníky monitorovali několikakilometrový sesuv hornin v departementu Cuzco v Peru. Setrvalé pohyby horninové masy představují permanentní ohrožení nedaleké vesnice. Monitoring prováděl Ústav struktury a mechaniky hornin Akademie věd ČR a peruánský Národní geologický a báňský úřad. Postup prací popisuje [zpráva](#) na webu Akademie věd ČR v příloženém odkaze.

Autorka: Klára Froňková

Inženýrskogeologické hodnocení aktuálního stavu sesuvu i odhadu jeho budoucího vývoje řídil Jan Novotný z ČGS (na fotografii čtvrtý zprava). Foto: Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR

Čeští odborníci monitorují v Peru sesuv ohrožující vesnici – zpráva na webu AV ČR

Workshop o numerickém modelování geochemických dat magmatických hornin se uskutečnil v Cagliari

Na přelomu října a listopadu hostila Università degli Studi di Cagliari na Sardinii týdenní workshop Recalculation, Graphical representation and petrogenetic modelling of whole-rock geochemical data from igneous rocks using GCDkit/R. Tato akce, organizovaná naším kolegou Silviem Ferrerem, byla určena studentům magisterského a doktorského studia a mladým post-doktorandům. Účastníci pocházeli nejen z Evropy (Chorvatsko: Záhřeb, Itálie: Pavia, Cagliari, Sassari, Polsko: Krakov, Švýcarsko: Curych), ale i ze severní Afriky (Maroko: Agadir) a severní Ameriky (Kanada: Waterloo). Oba přednášející, Vojtěch Janoušek (Česká geologická služba/PřF UK) a Jean-François Moyen (Université Jean-Monnet, Saint-Etienne, Francie), nejprve poskytli úvod do syntaxe programovacího jazyka R a praktického použití jeho freewarové knihovny Geochemical Data Toolkit (GCDkit) (Janoušek et al. 2006). Následovaly teoretické přednášky o reprodukovatelné vědě, grafické prezentaci geochemických dat a numerickém modelování magmatických procesů,

prokládané praktickými cvičeními v jazyce R. Jeden den byl pak vyčleněn pro terénní exkurzi do variského plutonu Sàrrabus (JV Sardinie), vedenou kolektivem Gianfranco Secchi, Leonardo Casini (Università di Sassari), Stefano Naitza a Silvio Ferrero (Cagliari). Celá akce byla podle našeho názoru velmi úspěšná; frekventanti kurzu se rychle učili a živě diskutovali, a to jak v učebně, tak i v terénu. Pevně věříme, že jim získané poznatky pomohou v jejich začínající vědecké dráze.

Autor: Vojtěch Janoušek

Účastníci exkurze do variského plutonu Sàrrabus. Foto: V. Janoušek

Článek na webových stránkách univerzity v Cagliari

Veletrh Open Data Expo proběhl v Centru současného umění DOX

Tematický veletrh [Open Data Expo 2022](#) proběhl 22. listopadu v Centru současného umění DOX v Praze. Hlavním řečníkem letošního ročníku byl dr. Stefaan G. Verhulst, spoluzakladatel a vedoucí výzkumu a vývoje The GovLab při New York University. Jeho prezentace, nazvaná The Past, Present and Future of Open Data, byla zaměřena zejména na tzv. třetí vlnu otvírání dat, která by měla akcentovat urychlení využívání dostupných datových zdrojů pro širokou veřejnost. Další příspěvky se týkaly problematiky otvírání dat v ČR za posledních 10 let. Vedle národní koordinátorky otevřených dat Radky Domanské zde vystoupili zástupci ČSÚ, CENIA, IPR a dalších organizací. Kromě přednášek zde byl i prostor pro stánky jednotlivých vystavovatelů.

Autor: Vít Štrupl

Open Data Expo 2022

Prezentace národní koordinátorky otevřených dat R. Domanské
Foto: V. Štrupl

Účastníci Expedice Cotopaxi zavzpomínali na úspěch výpravy

Expedice Cotopaxi na nejvyšší činnou sopku světa se uskutečnila roku 1972 a zaznamenala světové prvenství v sestupu účastníků na dno kráteru této ekvádorské sopky. Cíle československo-polské výpravy, na tehdejší poměry velmi exotické, byly rozmanité – přírodovědné, vulkanologické i etnografické. Česká geologická služba vydala v roce 2018 knihu Gabriely Zoubkové a Miroslava Krůty *Až na dno... Cotopaxi!*, která expedici barvitě popisuje.

U příležitosti 50. výročí Expedice Cotopaxi se 24. listopadu v České geologické službě konalo slavnostní setkání účastníků výpravy. Na akci s názvem *Proniknout do expedice Cotopaxi – dobýt nejvyšší vulkán světa* zazněly vzpomínky členů na průběh cesty i na geologické mapování v Ekvádoru a následné vulkanologické výzkumy ve Střední Americe v gesci ČGS. Hosté mohli zhlédnout výstavu fotografií z výpravy, kterou zahájil velvyslanec Polské republiky v ČR Mateusz Gniazdowski.

Akci pořádaly Archiwum Nauki PAN i PAU, Instytut Historii PAN, Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i. ve spolupráci s Českou geologickou službou.

Autorka: Klára Froňková

Geopozvánka

Pozvánka na fotografickou výstavu *Z historie kladenských uhelen*

Česká geologická služba srdečně zve na výstavu fotografií Vladimíra Žáčka *Z historie kladenských uhelen* do Geologického knihupectví (Klárov 3, Praha 1). Snímky dokumentují dnes již zaniklé doly na Kladensku a byly pořízeny v letech 1994–1995. Výstava potrvá do 30. ledna.

Autorka: Klára Froňková

ČGS otvírá první datové sady

OTEVŘENÁ DATA

Dne 22. 11. 2022 zaregistrovala ČGS svůj Metadatový katalog do [Národního katalogu otevřených dat](#) (NKOD) na Portálu veřejné správy. Prostřednictvím tohoto katalogu byly publikovány dvě otevřené [datové sady](#): Důlní díla a Poddolovaná území. Obě obsahují data v rozsahu informací poskytovaných ve veřejných mapových aplikacích. Každý týden jsou pravidelně aktualizovány a nyní je možné si je volně stáhnout ve formátu GeoJSON. Vydané sady reprezentují údaje z činností, které ČGS vykonává v rámci státní geologické služby podle geologického a stavebního zákona. Státní organizace mají povinnost zveřejňovat informace z celostátních registrů a inventarizací ve formě umožňující dálkový přístup a strojové čtení podle zákona č. 261/2021 Sb. (elektronizace postupů orgánů veřejné moci). Tím se ČGS zařadila mezi první poskytovatele otevřených dat v resortu MŽP. Další datové sady reprezentující zákonné agendy budou postupně otvírány v průběhu roku 2023 podle Publikačního plánu.

Autor: Vít Štrupl

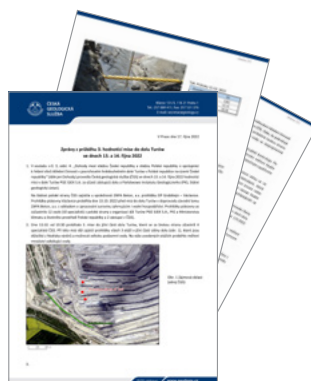
Otevřené datové sady ČGS na NKOD

Česká geologická služba vykonala již třetí inspekci v dole Turów

Česká geologická služba (ČGS) vykonala již třetí inspekci v dole Turów, a to na základě dohody mezi Českou republikou a Polskem o řešení vlivů těžební činnosti tohoto hnědo-uhelného dolu na území České republiky. Hodnotící mise se uskutečnila ve dnech 13. a 14. října a kromě specialistů ČGS a zástupců dolu se jí zúčastnili také pracovníci Państwowy Instytutu Geologicznego (Státní geologický ústav). [Zpráva](#), kterou Česká geologická služba z inspekce vypracovala, sumarizuje metody monitoringu hydrogeologických poměrů v dané lokalitě i dílčí výsledky testování účinnosti podzemní stěny, která má bránit poklesu hladin podzemní vody v jižním předpolí dolu Turów.

Autorka: Klára Froňková

Zpráva 3. hodnotící mise do dolu Turów

Zahraniční zájem o téma 23. mezinárodního geologického kongresu v Československu v roce 1968 stále trvá

Na žádost organizace INHIGEO (Mezinárodní komise pro historii geologických věd – International Commission on the History of Geological Sciences), ustavené v roce 1967 při celosvětově největším geovědním sdružení IUGS (International Union of Geological Sciences), vypracovala Česká geologická služba [publikaci](#) o 23. mezinárodním geologickém kongresu, konaném v roce 1968 v tehdejší Československu. Publikace s názvem *The 23rd International Geological Congress (Prague, 1968) and the Five Warsaw Pact Members Occupation of Czechoslovakia* byla zveřejněna v periodiku EPISODES, vydávaném IUGS.

Odkaz na publikaci

Víte, že...?

Mapové aplikace nyní fungují i na mobilu!

Poslední upgrade [mapových aplikací](https://mapy.geology.cz) přinesl několik nových funkcionalit včetně rychlejšího startu samotné aplikace. Zásadní novinkou je, že libovolnou aplikaci z mapového rozcestníku je možné spustit na mobilu nebo tabletu. Mobilní režim zobrazuje stejná data jako aplikace pro počítače, ale funkce aplikace jsou výrazně omezeny a přizpůsobeny, aby se aplikace dala dobře ovládat i v terénu. K přístupu k rozcestníku aplikací na mobilu stačí do prohlížeče zadat jednoduše text: „mapy.geology.cz“ nebo použít čtečku QR kódů a naskenovat si přiložený QR kód.

Autor: Martin Paleček

QUESTION	ANSWER	EXPLANATION
1. Which of the following is a common cause of a stroke?	A. High blood pressure	High blood pressure is a major risk factor for stroke.
2. What is the most common type of stroke?	B. Ischemic stroke	Ischemic stroke accounts for about 80% of all strokes.
3. Which of the following is a symptom of a stroke?	C. Sudden weakness or numbness in the face, arm, or leg	This is a classic sign of a stroke, often referred to as F.A.S.T.
4. What is the primary goal of stroke treatment?	D. To restore blood flow to the affected area	Restoring blood flow is crucial to minimize brain damage.
5. Which of the following is a risk factor for stroke?	E. All of the above	All listed factors (high blood pressure, ischemic stroke, sudden weakness, and restoring blood flow) are related to stroke.
6. What is the most common cause of death in stroke patients?	F. Complications from the stroke	Complications like pneumonia or blood clots are common causes of death.
7. Which of the following is a common complication of stroke?	G. Paralysis	Stroke often leads to motor deficits like paralysis.
8. What is the most common cause of stroke?	H. High blood pressure	Repeating the fact that high blood pressure is a primary cause.
9. Which of the following is a common cause of stroke?	I. Atherosclerosis	Buildup of plaque in arteries is a common cause.
10. What is the most common cause of stroke?	J. Heart disease	Heart conditions are major contributors to stroke.
11. Which of the following is a common cause of stroke?	K. Diabetes	Diabetes increases the risk of stroke.
12. What is the most common cause of stroke?	L. Smoking	Smoking is a significant risk factor.
13. Which of the following is a common cause of stroke?	M. Alcohol consumption	Excessive alcohol can lead to stroke.
14. What is the most common cause of stroke?	N. Obesity	Obesity is linked to an increased risk of stroke.
15. Which of the following is a common cause of stroke?	O. Stress	Chronic stress can contribute to stroke risk.
16. What is the most common cause of stroke?	P. Age	Stroke risk increases significantly with age.
17. Which of the following is a common cause of stroke?	Q. Family history	Genetics can play a role in stroke susceptibility.
18. What is the most common cause of stroke?	R. Race	Certain racial groups have higher stroke rates.
19. Which of the following is a common cause of stroke?	S. Sex	Stroke risk differs between men and women.
20. What is the most common cause of stroke?	T. All of the above	Stroke is a complex condition with many contributing factors.

Rozcestník mapových aplikací

Česká geologická služba představila projekt SYNERGYS obyvatelům Litoměřic

Zástupci města Litoměřice uspořádali v pondělí 28. listopadu veřejné projednávání projektu SYNERGYS, na kterém radní i odborníci na problematiku obnovitelných zdrojů energie představili hlavní aktivity, přínosy i výzvy projektu a odpovídali na dotazy hostů z řad široké veřejnosti. Strategickým partnerem projektu je město Litoměřice, které o události vydalo [tiskovou zprávu](#).

Ředitel České geologické služby Zdeněk Venera ve své prezentaci vysvětlil principy využití geotermální energie i technologie, které budou utvářet komplexní testovací lokalitu a které mohou být využity pro vytápění a výrobu elektřiny na komunitní úrovni.

Připravovaný strategický projekt SYNERGYS, jehož nositelem je Česká geologická služba, je zaměřen na rozvoj podmínek pro vývoj a aplikaci nových čistých zdrojů energie a bude realizován v areálu bývalých kasáren Jiřího z Poděbrad v Litoměřicích.

Tisková zpráva
Městského úřadu
v Litoměřicích

Setkání řešitelů projektu CO2-SPICER se uskutečnilo v Brně

Česká geologická služba hostila další z mítinků projektu CO2-SPICER, který se uskutečnil ve dnech 6.–8. prosince 2022 v Brně. Pro zástupce organizací, které na projektu spolupracují, byla připravena série workshopů, kde byly prezentovány průběžné výsledky v rámci jednotlivých pracovních balíčků. Projektové shromáždění následně potvrdilo zdárný průběh dosavadních prací.

Na projektu se kromě České geologické služby podílejí další čtyři partneři ze sféry výzkumu i průmyslu. Tuzemské organizace zastupují MND a. s., Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava a Geofyzikální ústav AV ČR, v. v. i. Norskou stranu reprezentuje výzkumná instituce NORCE. Projekt je realizován v rámci Programu KAPPA na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, vyhlášeného Technologickou agenturou ČR a je spolufinancován z Norských fondů.

Autorka: Klára Froňková

Česká geologická služba se účastní projektu NERP

Cílem projektu [NERP](#) (Národní environmentální reportingová platforma) České informační agentury životního prostředí (CENIA) je optimalizace systému příjmu, validace, zpracování a reportingu dat z oblasti životního prostředí. Původně manuální předávání dat by mělo být nahrazeno moderní aplikací Dataport, která umožní centrálně řízenou publikaci dat a archivaci všech předchozích aktivit. Externí dodavatelé dat budou posílat údaje přes rozhraní API a budou mít k dispozici validační nástroje a přístup k údajům poskytnutým v předchozích letech. V projektu je zapojeno několik desítek organizací, které každoročně poskytují CENII data pro vydávané zprávy a ročenky. Česká geologická služba pravidelně předává podklady pro sestavení Zprávy o životním prostředí ČR, Statistické ročenky životního prostředí ČR a Zprávy o životním prostředí v krajích ČR. Na webových stránkách projektu NERP je i veřejně přístupná sekce e-learning.

Autorka: Zdeňka Petáková

Webové
stránky
projektu
NERP

Nový globální stratotyp pro hranici turon/ coniak a ratifikace pomocného stratotypu v ČR

Mezinárodní komise pro stratigrafii schválila nový globální stratotyp (GSSP) hranice svrchnokřídových stupňů turon/ coniak v německém Salderu-Salzgitteru a zároveň pomocné stratotypy této hranice ve Střelci v České republice, ve Slupii Nadbrzezne v Polsku a v El Rosariu v Mexiku. Báze coniaku je definována prvním výskytem druhu *Cremnoceramus deformis* (Meek). Návrh na zařazení lokality Střelec v Českém ráji jako pomocného stratotypu podali Stanislav Čech (ČGS, odbor Regionální geologie sedimentárních formací) a David Uličný (GFÚ AV ČR) křídové subkomisi a mezinárodní komisi pro stratigrafii v roce 2020. Ratifikované stratotypy byly publikovány v časopise *Episodes* v roce 2022. Oběma českým autorům blahopřejeme k tomuto významnému úspěchu na poli mezinárodní stratigrafie!

Autorka: Zuzana Tasáryová

Báze coniaku je definována prvním výskytem druhu *Cremnoceramus deformis* (Meek). Foto: Z. Tasáryová

Víte, že...?

ČGS má novinku pro předplatitele ASGI prohlížečky

V rámci zkvalitnění služeb zákazníkům ČGS byl vytvořen nástroj, který automaticky zasílá upozornění na termín vypršení předplatného pro přístup do prohlížečky naskenovaných archivních zpráv a posudků v [aplikaci ASGI](#). Uživatel bude 3 týdny předem informován prostřednictvím emailu, že mu určitým dnem končí předplatné a zároveň dostane instrukce pro možnost jeho [prodloužení](#).

Autorka: Pavla Kramolišová

Aplikace
ASGI

Odkaz
na článek

Publikace k projektu recomine Sasko – Česko

K ukončení projektu recomine Sasko – Česko vyšla publikace *Odpady z těžby a rámcový legislativní postup k jejich možnému využití* (Mrázová, Š. – Rambousek, P. – Rajman, P.) ve spolupráci České geologické služby, Helmholtz Institutu Freiberg für Ressourcentechnologie, Wirtschaftsförderung Erzgebirge GmbH a MŽP. Projekt je financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj z Programu spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2014–2020.

Autorka: Štěpánka Mrázová

Svratecké migmatity

Hlavní hřbet Žďárských vrchů mezi Svratkou a Koníkovem je tvořen dvojslídnyými migmatity svrateckého krystalinika. Svratecké migmatity jsou světle šedé, načervenalé, obvykle páskované metamorfované horniny neoproterozoického až spodně kambrického stáří. Biotit je hlavním minerálem tmavých pásků, které zpestřují masivní a „nudné“ světlé polohy. Ty jsou tvořeny křemenem, živci a méně častými slídami. Při podrobnějším pohledu na tuto horninu často až granitového či ortorulového vzhledu lze nalézt i černé sloupečky turmalínu. Díky odolnosti migmatitu vůči zvětrávání je plochý reliéf hřbetu zpestřen mohutnými skalními sruby. Devět skal je sice nejvyšší bod Žďárských vrchů s pěknými voštinami na stěnách, mohutná stěna Bílé skály pod hlavním hřbetem je ale daleko působivější. Na Lisovské skále se zase skrývá docela pěkný skalní hřib a na Malinské skále lze pozorovat vrasy nejrůznějších tvarů. Samostatně stojící Dráteničky u Samotína jsou ale stejně nepřitažlivější.

Autor: Pavel Hanžl

Foto: Pavel Hanžl, ČGS

Vinařická hora

Třetihorní těleso sopečného původu vzniklé v několika fázích v období oligocénu až spodního miocénu. V několika lomech, kde se těžil kvalitní čedič, tzv. olivinický nefelinit, lze dobře pozorovat střídající se vrstvy čediče a sopečných vyvrženin. Na svazích vystupují křídové perucko-korycanské vrstvy a bělohorské opuky. Jedná se o naleziště zajímavých druhotných nerostů.

Autorka: Markéta Vajskebrová

Vinařická hora – staré zarůstající lomy na „čedič“ v zimním hávu. Foto: Vladimír Žáček, ČGS

Foto: Pavel Bokr

Foto: Pavel Bokr

Víte, že...?

Novou předsedkyní Rady ČALG se stala Zdeňka Petáková z ČGS

Česká asociace ložiskových geologů (ČALG) zvolila dne 6. 12. 2022 do funkce předsedkyně Rady RNDr. Zdeňku Petákovou, dlouholetou zaměstnankyni České geologické služby, vedoucí odboru geologické prozkoumanosti ČGS a vedoucí odboru geologie ložisek nerostných surovin ČGS v letech 2005-2012. Ve funkci nahradila dlouholetého předsedu ČALG RNDr. Jiřího Jiráňka, CSc., ložiskového geologa, diplomata a autora řady knih s geologickou tematikou.

Česká asociace ložiskových geologů je dobrovolná stavovská organizace sdružující odborníky pracující na výzkumu, průzkumu a těžbě ložisek nerostných surovin v České republice. Členská základna ČALGu se stabilně pohybuje okolo 100 členů. ČALG je členem Unie geologických asociací a od roku 2014 je jako jediný reprezentant České republiky členem Evropské federace geologů. V této významné mezinárodní profesní organizaci, která sdružuje geology z 28 zemí Evropy, ČALG mj. zajišťuje proces získání titulu Euro-geolog.

Autor: Vít Štrupl

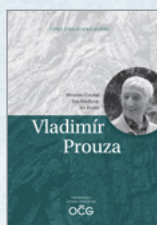

GM 24-342 Brno - jih David Buriánek a kol.

Geologická mapa v měřítku 1 : 25 000 s textovými vysvětlivkami
Formát A4, mapa skládaná

Hlavní redaktor geologických map a vysvětlivek: RNDr. Vladimír Žáček
Recenzent: RNDr. Zdeněk Stráník, DrSc.

620 Kč

Osobnosti české geologie: Vladimír Prouza

Miroslav Coubal
Eva Riedlová
Jan Kolda

Vladimír Prouza patřil k nejvyšším autoritám v problematice permokarbonu. Všichni, kdo ho znali, se shodují, že to byl zároveň „ryzí, nekonečně laskavý člověk“, který svými lidskými vlastnostmi zanechal v paměti mnoha lidí nesmazatelnou stopu. Však se také místu s křížem, který vlastnoručně vyrobil, na kopci v Bolkově říká U sv. Prouzy.

Vzpomínek na Vladimíra Prouzu již bylo napsáno několik a nechybí samozřejmě ani v této publikaci. Jejím hlavním cílem však je podat přehled Prouzovy profesní dráhy a díla. Pro jeho souhrnné zveřejnění bylo hned několik důvodů. Dílo, které Vladimír Prouza vytvořil nebo se na něm podílel, je základním materiálem o permokarbonských pánvích severovýchodních Čech. Nad rámec přehledných prací obsahuje silnou analytickou a dokumentační složku. Jako u většiny badatelů tohoto období zůstala většina poznatků o místních poměrech v nepublikované, nebo dokonce rukopisné formě. Pro pokračovatele ve studiu této problematiky je dílo Vladimíra Prouzy studnicí údajů o jevech, které často již v terénu není možné pozorovat. Záměrem této práce je seznámit s ním geologickou veřejnost a usnadnit orientaci v něm.

120 Kč

Geologické knihkupectví ČGS

Klárov 3, 118 21 Praha 1

Otevírací doba:

Úterý – pátek 10.00–12.00 a 12.30–15.30

E-shop: <https://obchod.geology.cz>,

e-mail: obchod@geology.cz, Tel.: +420 257 089 427

Mapové aplikace

Mapové aplikace nabízejí širokou škálu geovědních dat a informací, které ČGS dlouhodobě vytváří a spravuje v souladu s výkonem státní geologické služby. Jedná se zejména o primární mapové podklady, aplikovaná data a informace o geologické prozkoumanosti území ČR.

mapy.geology.cz

Nabídka dálkového přístupu k digitalizovaným archivním dokumentům

Nově jsou všechny digitalizované archivní dokumenty on-line přístupné pro registrované badatele z řad veřejnosti za paušální roční poplatek (1 000 Kč). Aktuálně je dostupných více než 48 000 závěrečných [zpráv a posudků uložených v Geofondu](#).

Bližší informace o registraci a podmínkách zpřístupnění jsou uvedeny na webové stránce [Digitální archivy](#) (viz příložený QR kód).

www.geology.cz/extranet/sluzby/archivy/digitalni-archivy

Geologická olympiáda 2023

Další ročník Geologické olympiády je v běhu!

Pro přihlášené účastníky je nově připravena doprovodná soutěž na téma „Proč se mi líbí geologie“. Pravidla jsou uveřejněna na webu Geologické olympiády.

Web GO: <https://www.geologicka-olympiada.cz>

Rozcestník webových aplikací ČGS

Informace o výsledcích geologických prací a výzkumné činnosti ukládá Česká geologická služba do specializovaných databází, které uchovává v centrálním datovém skladu. Tato data jsou veřejnosti zpřístupněna prostřednictvím webových aplikací.

aplikace.geology.cz

Krizová linka pro havarijní sesuvy a skalní řícení +420 234 742 222

Linka slouží výhradně k ohlašování krizových havarijních situací v souvislosti se sesuvy a skalním řícením. Po zaznění signálu je třeba uvést své jméno, telefonický kontakt a popsat, co se stalo a kde. Pracovníci linky pak volajícího sami zkontaktují.

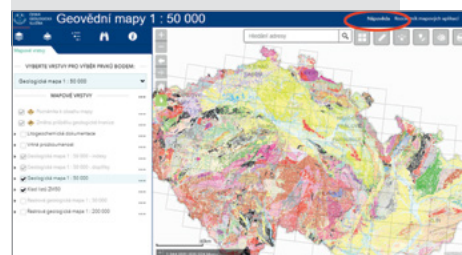
Registr svahových nestabilit

Česká geologická služba systematicky detailně mapuje, dokumentuje a digitálně zpracovává data o svahových nestabilitách v celé České republice. Web poskytuje aktuální a odborné údaje o nebezpečí porušení stability svahů.

geology.cz/svahovenestability

Krátká videa s návody, jak naplno využívat mapové aplikace ČGS

Potřebujete nalézt v libovolné mapové aplikaci ČGS konkrétní parcelu katastru nemovitostí? Chcete umět vytvořit odkaz na mapu se zajímavým detailem a ten poslat kolegovi nebo známému? Rádi byste si vytvořili tiskový výstup výřezu mapy, který si můžete uložit například do PDF? Nebo chcete umět rozšířit obsah mapy o další vrstvy či mapové služby? Tato i mnohá další [videa](#), která názorně ukazují práci s jednotlivými nástroji mapové aplikace, naleznete v nápovědě každé mapové aplikace nebo na odkaze v příloženém QR kódu.

Oznámení důlního díla

Aplikace je určena k oznamování starých důlních děl nebo jejich projevů na povrch. app.geology.cz/dud_ozn

**ČESKÁ
GEOLOGICKÁ
SLUŽBA**

Svět geologie 1/2023, zpravodaj České geologické služby (čtvrtletník)
© Vydala: Česká geologická služba, Klárov 3, Praha 1, IČO: 00025798, dne: 20. 1. 2023
MK ČR E 24365

Ke stažení: <http://www.geology.cz/extranet/popularizace/cgs-v-mediich>

Kontakt: svet-geologie@geology.cz, www.geology.cz

Fotografie na obálce: Kamila Motyčková, Jiří Šír

Fotografie: z archivu ČGS, není-li uvedeno jinak